

„...AZ EGYETEMI IFJÚSÁG TUDATÁRA
ÉBREDT A PEDAGÓGIÁBAN VALÓ
ELMARADOTTSÁGÁNAK...

—Az elmúlt hónapokban, a Magyar Tanácsköztársaság ötvenedik évfordulójára emlékezve, számos tanulmány jelent meg és több előadás hangzott el a legendás 133 nap nevelésügyéről, amelyekben említés történt az 1903-ban létrejött Gyermektanulmányi Bizottság, majd az ennek nyomán alakult Magyar Gyermektanulmányi Társaság tevékenységéről.

Ismeretes, hogy e társaság képviselői — akik különböző állami hivatalok, iskolák vezetői, tanárai, előadói voltak — a polgári demokratikus forradalom idején tevékenyen részt vettek a VAOSZ iskolai reformterveinek kidolgozásában, sőt Közoktatási Reformbizottságot is alakítottak.

NAGY LÁSZLÓ, a társaság főtitkára, később a Közoktatásügyi Népbizottságon a gyermektanulmányi és pedagógiai ügyek előadója volt, majd a Tornatanítóképző Intézetben — ahol tanított — a direktórium tagja lett, sőt őt javasolták a tervezett Női Testnevelési Főiskola főigazgatói tisztségére is. Sokféle elfoglaltsága mellett, közvetlen munkatársai segítségével időt, fáradságot nem kímélve készítette el a nyolcosztályos, egységes kötelező népoktatás reformtervezetét, amelyben maximálisan figyelembe vette a gyermek egyéniségét és fejlődési sajátosságait. Kidolgozta a Testnevelési Főiskola szervezési, nevelési és oktatási tervét, amelyben helyet biztosított az eddig ott ismeretlen pszichológiának és gyermektanulmánynak.

A Tanácsköztársaság kikiáltása után a társaság felhívást intézett a nevelőképző intézetekhez, amelyben felhívta a figyelmet „a gyermeki fejlődés menetéhez idomuló és a gyermek érdeklődésével számoló oktatás, a gyermek tanulmányozás” fontosságára. E felhívás nyomán 1919 áprilisában a budapesti polgári iskolai tanárképző főiskolán az önképzőkör keretében Gyermektanulmányozási Diákkört szerveztek, majd 1919. április 29-én a budapesti egyetemen 600 taggal megalakult a „Gyermektanulmányi Társaság Tanítójelölt Köre”. A polgári iskolai tanárképző főiskola diákkörének munkájáról csak annyi adat áll rendelkezésünkre, amennyit NAGY LÁSZLÓ a Női Testnevelési Főiskola szervezési tervének vitája során a Közoktatásügyi Népbizottságon elmondott; a budapesti egyetem gyermektanulmányi körének megalakulásáról és kezdeti működéséről azonban részletes tájékoztatást kapunk a Gyermektanulmányi Társaság vezetőinek a közoktatásügyi népbiztoshoz intézett alábbi felterjesztéséből, amely az Országos Levéltárban egy számla mellékletként került elő:

Közoktatásügyi Népbiztos Elvtárs!

A magyar Gyermektanulmányi Társaság képviselőjében jelentjük, hogy f. é. április hónap 12-én megalakult a budapesti tudományegyetemen a „Gyermek-

tanulmányi Társaság Tanítójelölt Köre" 600 taggal, amely április 29-én immár meg is kezdte szervező és kiképző munkáját.

A megalakult Gyermektanulmányi Kör arra kérte a Gyermektanulmányi Társaságot, hogy néhány előadásban tájékoztassa tagjait a gyermektanulmányozás eredményéről. Társaságunk e kérés elől nem térhetett ki és az előadásokat megtartotta. Ezek tárgyairól és költségeiről a következő jelentést tesszük:

A Gyermektanulmányi Társaság az egyetemi és tanítóképzői ifjűmunkásokból alakult fiók-körének tagjai számára f. év május hónapban részint elméleti előadásokat, részint pedig gyakorlati bemutatásokat rendezett. Az elméleti előadások díjazására óránként 100 koronát, a gyakorlati bemutatásokért 50 koronát kérünk az előadók részére, akik a következő témákról tartottak előadásokat:

Répay Dániel: „A gyermektanulmányozás bibliográfiája és intézményei” címen 2—2, összesen 4 órán	400 Korona
Domokos Lászlóné: „Az Új Iskola feladata és tanításmódja” címen elméleti 4 órai előadást és 2 órai gyakorlati bemutatást tartott, összesen 6 órán	500 Korona
Gröber Vilma: „Az Új Iskola nevelési eljárásai” címen 2 órai elméleti előadást tartott	200 Korona
Ballai Károly: „A Gyermektanulmányi Múzeum ismertetése” címen összesen 4 órában bemutatásokat tartott.	200 Korona
Összesen	1300 Korona

Arra kérjük Népbiztos Elvtársat, hogy a tanítójelöltek részére a gyermektanulmányi ismeretekbe bevezető s a f. év május hónapban tartott előadások költségeinek fedezésére az előadók számára 1.300 (Egyezerháromszáz) korona díjat kiutalni szíveskedjék.

Népbiztos Elvtárs!

Ismeretes dolog, hogy a kommün kormány előtt a tanítók pedagógiai képzése az egyetemen nem vette alapul a gyermektanulmányi kutatások eredményeit, ezért teljesen siker nélküli volt. A Tanácsköztársaság Kormányának újító szellemű hatása alatt az egyetemi ifjúság tudatára ébredt a pedagógiában való elmaradottságának s ez irányú hiányok pótlását a Magyar Gyermektanulmányi Társaságtól kérte. Társaságunk készséggel vállalkozott a tanítójelölt ifjűmunkásoknak gyermektanulmányi ismeretekbe való bevezetésére, amit meg is tett, de saját bevételeiből az előadók díjazását nem fedezheti. Ezért kérjük, hogy ezek költségeire 1.300 koronát engedélyezni szíveskedjék.

Budapest, 1919. június hó 18-án

Répay Dániel
főtitkár

Nagy László
ügyvezető

Eleinte a budapesti egyetem diákköréhez csatlakoztak a tornatanítóképző intézet férfi hallgatói is. 1919. május elsejétől azonban a tornatanítóképzőben heti két órában kötelező tantárgy lett a gyermektanulmány, amelynek Nagy László volt az előadója.

Деже Киш

«... СТУДЕНЧЕСКАЯ МОЛОДЕЖЬ ОСОЗНАЛА СВОЮ ОТСТАЛОСТЬ В ОБЛАСТИ ПЕДАГОГИКИ...»

Автор знакомит читателя с документом, свидетельствующим о том, что Венгерская советская республика в течение недолгого времени своего существования 50 лет тому назад с большим интересом относилась к вопросам изучения детей. Публикуемый документ является докладной запиской Народному комиссариату просвещения, в которой сообщается, что Общество по изучению детей организовало лекции и демонстрации фильмов в кружке молодых рабочих — студентов университетов и учительских институтов. Общество просит Народный комиссариат оказать ему материальную поддержку.

Dezső Kiss

„... THE YOUTH OF THE UNIVERSITIES HAVE BECOME CONSCIOUS OF THEIR BACKWARDNESS IN PEDAGOGY...”

The paper presents and assesses a document bearing record to the circumstance that before 50 years, at the time of the short-timed Hungarian Soviet Republic, great attention was bestowed on the study of children. The said document is a petition addressed to the Educational Commissariat. It sets out that the Society of Pedology has organized lectures and demonstration teachings for a circle formed of young workers of the universities and teachers's training schools. The petitioners request financial aid for the purpose of these activities.